

KAMERAKYNÄTEHTÄVIÄ KORKEASAARESSA (II)

Yksinkertaisia valo- ja videokuvaustehtäviä alakouluun.

A) Helppoja tehtäviä eläintarhavierailun jäsentämiseen

Näillä kuvaustehtävillä ohjataan ja jäsennetään oppilaiden tutkimusretkeä eläintarhassa. Tehtävät ovat leikkilisiä eivätkä välttämättä vaadi etukäteisvalmistautumista. Yksinkertaiset tehtävät sopivat hyvin parityöskentelyyn. Jokaisessa tehtävässä on esimerkki katselu-tehtävästä, jota voi käyttää, mutta otoksia voi tietysti käsitellä muillakin tavoilla. Monet tehtävistä voi purkaa katselutehtävää yksinkertaistamalla jo retkellä Korkeasaarella. Valitse näistä yksi tai useampia harkintasi, oppilaidesi luokka-asteen ja käsittelemienne aihepiirien perusteella.

- 1 **Kuvaa valokuvasarja, jonka ensimmäisessä kuvassa on (tasan) yksi eläin, toisessa kaksi eläintä, kolmannessa kolme jne. Kuinka pitkälle pääset?**

Katselutehtävä: Luokassa tutkitaan kuvia joko yksin tai parin kanssa ja lasketaan eläimiä.

💡 **Vinkki!** Tehtävä on helppo pelillistää antamalla pisteitä eläinten määrästä. Kuka saa eniten?

- 2 **Videokuva yksi esimerkki mahdollisimman monesta eliöryhmästä: matelija, sammakkoeläin, nisäkäs, kala, lintu, niveljalkainen. Selosta samalla ääneen eläinlaji ja eliöryhmä. Videon pituus max. 10 sekuntia.**

Katselutehtävä: Otokset katsotaan pienryhmissä. Ryhmä listaa löytämänsä eläimet ja toimittaa ne luokan yhteiseen taulukkoon esimerkiksi taululle.

- 3 **Kuvaa video-otoksilla löytämäsi: 1) hauskin eläin 2) kaunein eläin 3) omituisin eläin 4) pelottavin eläin. Perustele valintasi ääneen. Videon pituus max. 10 sekuntia.**

Katselutehtävä: Videot katsotaan ryhmissä – ensin ilman ääntä. Katsojat tulkitsevat, onko kuvassa hauskin, kaunein, omituisin vai pelottavin eläin? Miksi kuvaaja saattaisi pitää eläintä sellaisena? Sen jälkeen kuvaaja soittaa alkuperäisen selostuksen. Ryhmä pohtii yhdessä, mitä yhdistäviä ominaisuuksia on hauskoilla (kauniilla, omituisilla ja pelottavilla) eläimillä.

💡 **Vinkki!** Jos jokaisen laitteella on omia otoksia, voidaan kiertää luokassa näyttämässä niitä muille yksinkertaisemmalla tehtävänannolla

- 4** Kuva max. 10 sekunnin video-otos, jossa näkyy kaksi eläintä, joiden välillä on luonnossa mahdollisimman suuri kokoero. Kameraa saa kääntää, kuvaa saa zoomata, mutta kuvaaja ei saa liikkua paikaltaan. Selosta samalla, mitä havaitut eläimet ovat.

Katselutehtävä: Videot katsotaan ryhmissä tai yhdessä. Samalla tehdään lista pienistä ja suurista eläimistä.

- 5** Kuva video-otos, jossa näkyy kaksi eläintä, joiden luontaiset elinalueet maapallolla ovat mahdollisimman kaukana toisistaan. Kameraa saa kääntää, kuvaa saa zoomata, mutta kuvaaja ei saa liikkua paikaltaan. Selosta samalla, mitä havaitut eläimet ovat ja mistä ne ovat kotoisin.

Katselutehtävä: Videot katsotaan ryhmissä tai yhdessä. Eläimet luokitellaan listaan tai kartalle. Etsitään joukosta kaksi eläinlajia, jotka asuvat mahdollisimman kaukana toisistaan.

- 6** Luokassa valmistellaan etukäteen lista asioista, joita eläimet saattaisivat eläintarhassa tehdä. (Syödä, nukkua, pissata, kakata, leikkiä, olla piilossa, olla seurallisia...) Eläintarhassa jakaudutaan pienryhmiin, joiden tehtävänä on etsiä mahdollisimman monta näistä puuhista ja kuvata niistä lyhyet video-otokset. Jos jokaisella on oma laite, ryhmä voi jakautua edelleen työskentelemään erikseen.

Katselutehtävä: Käydään läpi luokan yhteistä listaa eläinten puuhista. Mikä ryhmä löysi nukkuvan eläimen? Jokaisesta kategoriasta katsotaan yhdessä ainakin yksi otos. Jokainen ryhmä saa tulla näyttämään vuorollaan. Merkitään luokan yhteiseen listaan, mitä eläimiä löytyi kunkin toimen ääreltä.

💡 **Vinkki!** Tehtävän voi pelillistää jakamalla pisteitä. Mikä ryhmä löytää eniten eläinten puuhia?

7

Kuvaa max. 15 sekunnin video-otos mahdollisimman monesta uhanalaisesta eläimestä. Tiivistä muutamaan lauseeseen jokin kiinnostava tieto eläimen uhanalaisuuden syistä ja selosta se ääneen kunkin videon taustalle. Tietoa uhanalaisuudesta löydät eläimen tarhan kyltistä.

Helppo katselutehtävä: Pienryhmässä katsotaan 2–3 parin havainnot ja tehdään yhteinen lista löydetyistä uhanalaisista eläimistä ja niiden uhanalaisuuden syistä. Sen jälkeen vaihdetaan tietoja naapuriryhmän kanssa.

Vinkki! Jos videoiden ääni hukkuu luokan hälyyn, oppilaat voivat käyttää apuna omia tai koulun kuulokkeita. Kaupasta saa yksinkertaisia ja edullisia kuulokeliittimen jakajia, joihin voi kytkeä samalla kertaa useita kuulokkeita.

8

Kuvaa yksi eläin jokaisesta Korkeasaarella edustetusta maanosasta: Aasiasta, Afrikasta, Australiasta, Etelä-Amerikasta, Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta. Tietoa elinalueista löydät eläimen tarhan kyltistä. Selosta ääneen maanosa ja eläimen nimi: “Australiassa elää kenguruita.”

Katselutehtävä: Videot katsotaan pienissä ryhmissä. Ryhmät tekevät listan eri maanosien eläimistä. Tiedot kootaan luokan yhteiseen listaan.

9

Eläintarhakäynnin loppupuolella jokainen oppilas käy ottamassa valokuvan haluamastaan eläimestä. Eläimen pitää olla kuvattavissa niin, että sen voi tunnistaa kuvasta.

Katselutehtävä: Kuvien ottamisen jälkeen kokoonnutaan yhteen ja otetaan kuvat näkyviin omalle laitteelle. Opettaja pyytää oppilaita järjestäytymään *ilman keskustelua* joko

- a) eliöryhmittäin tai
- b) ikäjärjestykseen elämän kehityksen aikajanalle.

Opettaja auttaa järjestäytymisessä tarpeen mukaan.

KAMERAKYNÄTEHTÄVIÄ KORKEASARESSA (II)

Yksinkertaisia valo- ja videokuvaustehtäviä alakouluun.

B) Syventäviä tehtäviä

Näissä tehtävissä syvennyttään kerrallaan yhteen teemaan tai kohteeseen eläintarhassa. Tehtävät sopivat toteutettavaksi pareissa tai pienissä ryhmissä. Verrattuna edellisen listan tehtäviin nämä sisältävät tavoitteellisempaa työskentelyä ja sopivat huonommin vapaan retkeilyn tukirakenteeksi. Osa tehtävistä edellyttää ennakkovalmistautumista ja videoiden jälkikäsittelyä. **Valitse näistä yksi tai useampia** harkintasi, oppilaidesi luokka-asteen ja käsittelemienne aihepiirien perusteella.

1 Liikkuminen

Valmistautuminen: Ennen retkeä pohditaan erilaisia tapoja, joilla eläimet liikkuvat. Tehdään lista, joka jaetaan kaikille.

Kuvaustehtävä: Etsi eläintarhasta mahdollisimman monta erilaista liikkumistapaa. Löydätkö jotain, mitä ei ollut listassa? Kuvaa jokaisesta yksi korkeintaan 10 sekunnin mittainen video-otos.

Katselutehtävä: Katsotaan videoita pienissä ryhmissä. Tehdään lista, jossa on mahdollisimman monta eri eläintä ja liikkumistapaa.

Tehtävävaihtoehto pienemmille oppilaille: Retken jälkeen arvotaan jokaiselle parille tai oppilaalle oma eläin. Pareittain kuvataan lyhyet video-otokset, joissa näytetään, miten valittu eläin liikkuu. Katsojat arvaavat, mistä eläimestä on kysymys.

2 Naamioituminen

Kuvaustehtävä: Ota valokuva eläimestä, joka on naamioitunut ympäristöönsä muotonsa tai värityksensä avulla. Pyri ottamaan kuva niin, että eläin on *mahdollista mutta ei helppoa* huomata kuvasta.

Katselutehtävä: Kierrä luokassa näyttämässä kuvaa muille. Huomaavatko he, mikä eläin kuvaan on kätkeytynyt? Pohdi, onnistuitko kuvaamaan vaikean mutta mahdollisen arvoituksen.

3 Eläin tubettaa

Tehtävän voi tehdä yksin tai parin kanssa. Valitse yksi eläintarhan eläimistä ja pysähdy seuraamaan sen elämää. Pohdi, mitä eläin kertoisi omasta päivästä eläintarhassa, jos se osaisi tehdä videoblogin! Tee lista ranskalaisilla viivoilla tai kirjoittakaa valmis teksti.

Kuvaustehtävä, vaihtoehto A: Kuvaa yksi noin 60 sekunnin mittainen video-otos, jossa eläin itse on lähikuvassa tai jossa seurataan eläimen puuhia. Puhu samalla ajatusääni, jossa eläin kertoo omasta päivästä.

Vaihtoehto B: Kuvaa jokaista eläimen kertomaa asiaa varten oma video-otos. Valitse kunkin otoksen asiaan sopiva yksityiskohta ja hetki. Puhu samalla videolle siihen liittyvä eläimen ajatusääni. Yhdistä parhaiten onnistuneet otokset leikkaamalla.

Vinkki! Tehtävään kannattaa määritellä säännöt. Opettaja määrittelee tehtävän pituuden sekunteina ja otosten määränä. Tehtävään voi myös sisältösääntöjä, jotka ohjaavat havainnointia ja ajattelua. Eläimen pitää kertoa esim. Mistä olen kotoisin? Mitä syön? Mitä muuta teen? Mikä tarhassani muistuttaa alkuperäisestä elinympäristöstäni? Miksi ihminen on rakentanut minulle juuri tällaisen tarhan? Esittele kolme yksityiskohtaa.

Katselutehtävä: Oppilaat poimivat videosta annettuihin sääntöihin liittyviä faktoja. Ne voidaan tarkistaa yhdessä. Jos vloggaukset jaetaan verkossa, kotitehtävänä voi olla käydä kirjoittamassa jokaiselle eläimelle kommentti esimerkiksi jonkin toisen eläimen roolissa! Mitä kokemuksia hänellä on samoista asioista?

4 Uhanalainen eläin – asiantuntijan haastattelu

Tutustukaa ennen retkeä yhdessä eläinten uhanalaisuuteen ja suojeluun. Retkellä jakaudutaan kolmen hengen ryhmiin.

Kuvaustehtävä:

1. Etsikää uhanalainen eläin, josta haluatte kertoa. Uhanalaisuudesta kerrotaan eläinten tietokylteissä.
2. Jakakaa ryhmässä roolit: kuvaaja, toimittaja ja asiantuntija.
3. Suunnitelkaa ja kuvatkaa video, jossa toimittaja kysyy ja asiantuntija kertoo kolme faktaa eläimen uhanalaisuudesta. Haastattelu alkaa eläimen ja asiantuntijan esittelyllä. Huom! Asiantuntija ei saa lukea tietoja kyltistä haastattelun aikana.
4. Voitte kuvata videon yhdellä otoksella tai jakaa sen pienempiin osiin, jotka leikkaatte yhteen. Videolle sopiva maksimipituus on 3 minuuttia.

Katselutehtävä: Videot katsotaan yhdessä tai jaetaan verkossa. Katsojat poimivat videosta vähintään kolme faktaa eläimen uhanalaisuudesta.

Vinkki! Asiantuntijahaastatteluissa voidaan käsitellä muitakin aiheita: eläinlajeja, maanosia tai eri maiden luontoa.

5 Viisi faktaa luonnosta – näytä ja kerro

Tehtävän aiheeksi sopii esimerkiksi jokin eläinlaji tai tietyn maantieteellisen alueen luonto. Oppilas valitsee aiheen mukaisen kohteen. Tarvittavia tietoja löytyy sekä tarhan tietokylteistä että Korkeasaaren nettisivujen lajikorteista. Myös muita tietolähteitä voi mobiililaitteiden avulla käyttää.

Kuvaustehtävä: Valitse videollesi kohde. Etsi kohteesta tietoa tutkimalla tietolähteitä ja poimi niistä viisi tärkeää faktaa. Kuvaa jokaisesta faktasta 10–15 sekunnin mittainen video-otos, jossa selostat tiedon ääneen ja havainnollistat sen kuvaamalla eläintarhan ympäristöstä valitsemiasi yksityiskohtia.

Katselutehtävä: Videot katsotaan yhdessä tai jaetaan verkossa. Katsojat pohtivat, millä tavalla kuvattu näkymä havainnollistaa kutakin kerrottua faktaa. Verkkoon sopii hyvin kotitehtävä: Etsi verkosta lisä fakta johonkin videoon. Merkitse tietolähde. Älä lisää sellaista faktaa, jonka joku muu on jo löytänyt.

6 Biotoopit

Valmistautuminen: Ennen retkeä valitaan jokaiselle ryhmälle yksi Korkeasaarella edustetuista biotoopeista: vuoristo, rannikko, havumetsä, sademetsä, aro tai puoliaavikko. Biotoopista etsitään tietoa, joka otetaan mukaan retkelle.

Kuvaustehtävä: Korkeasaarella valitun biotoopin keskeiset ominaisuudet havainnollistetaan kuvaamalla ja selostamalla. Jokainen ominaisuus esitetään omana maksimissaan 10 sekunnin otoksenaan. Otokset voi yhdistää yksinkertaisesti editoimalla.

Katselutehtävä: Ryhmät esittävät videonsa muille ensin ilman ääntä. Yleisö yrittää tunnistaa biotoopin ominaisuudet kuvan perusteella. Lopuksi ryhmä esittää videonsa alkuperäisen selostuksen kanssa.

7 Hyvä tarha

Valmistautuminen: Pohtikaa etukäteen, millainen on hyvä eläimelle hyvä tarha tai aitaus. Millaisen ympäristön eläin tarvitsee voidakseen hyvin? Tehkää lista hyvän tarhan ominaisuuksista.

Kuvaustehtävä: Jokainen ryhmä kuvaa eläintarhassa minuutin mittaisen esittelyvideon a) hyvästä ja b) huonosta tarhasta.

Katselutehtävä: Katsokaa videot yhdessä ja pohtikaa: Miten hyvän tarhan ominaisuudet näkyvät videolla? Mitä huonosta puuttuu? Miten niitä voisi parantaa?

8 Elollinen ja eloton luonto

Nämä tehtävät sopivat ikätasosta riippuen tehtäväksi yksin tai parin kanssa.

Kuvaustehtävä A: Valokuvaa eläintarhasta yksi elollinen ja yksi eloton asia. Kuvaa lisäksi yksi asia, jota et osaa luokitella.

Katselutehtävä A: Valokuvat katsotaan ryhmässä. Muut tulkitsevat, mitä kuvat esittävät. Luokitelkaa ne yhdessä eläviin ja elottomiin. Tehkää lista asioista, jotka jäävät epäselviksi. Näitä pohditaan opettajan johdolla koko luokan kanssa.

Kuvaustehtävä B: Kuvaa n. 10 sekunnin video-otos, jossa elävä olento on vuorovaikutuksessa elottoman luonnon kanssa. Selosta samalla ääneen yhdellä lauseella, mitä tilanteessa tapahtuu.

Katselutehtävä B: Kierretään luokassa näyttämässä omat otokset – ilman ääntä. Katsojan tehtävänä on tulkita, mitä kuvassa tapahtuu. Sen jälkeen video näytetään uudestaan äänen kanssa. Keskustellaan yhdessä koko ryhmän kanssa elollisen ja elottoman luonnon vuorovaikutuksesta.

9 Söpöt eläimet

Kuvaustehtävä: Kuvaa valokuvalla tai 10 sekunnin video-otoksella:

1. eläin, joka on sinusta söpö.
2. eläin, joka on sinusta iljettävä tai ällö.
3. eläin, jota yleisesti ei pidetä söpönä, mutta tarkemmin ajateltuna on sellainen.

Katselutehtävä:

1. Katsokaa ryhmässä otoksia 1–2 ja pohtikaa, mikä eläimestä tekee söpön tai iljettävän. Katsokaa sitten kolmannen tehtävän eläimiä ja pohtikaa, miksi pidämme joitakin eläimiä söpöinä ja toisia iljettävinä. *Miksi* pörröinen tai leikkivä eläin on söpö? *Millä tavalla leikkivä* eläin on söpö? Voitte luokitella eläimiä ja ominaisuuksia positiivisiin ja negatiivisiin.
2. WWF:n logossa on isopanda. Suomen luonnonsuojeluliiton tunnuseläin on saimaannorppa. Pohtikaa koko luokan kesken, miten käsityksemme eläimen viehättävyydestä vaikuttaa siihen, mitä ja miten eläimiä suojellaan.